

komme Indflydelse med Hensyn til det aandelige Liv, og naar der er Tale om Strømninger af den Art fra Syden af, troer jeg, at det er Noget, som i alt Fald de Fleste af os efter de Erfaringer, vi have havt, vilde være enige i, at vi ikke skulle glæde os ved, hvad enten Taler er om nationale eller liberale Følelser. Men vi kunne ikke lulle for denne Strømning uden ved at aabne en anden Handelsvei. Naar den ærede Taler for Kjøbenhavn's Amts 3die Valgkreds (N. Hage) har sagt, at vi ikke skulle anlægge en Havn for Statens Besøstning for stedlige Kravs Skyld, er dette ganske vist sandt, men man kan imidlertid heller ikke see bort fra, at naar der er Noget, som vi have Haab om virkelig kan blive til Velsignelse for en enkelt større Deel af Landet, saa maa dette ogsaa virke tilbage paa det Hele, det kan ikke være Andet, end at naar en enkelt Landsdeel kommer i Flor, det da bliver til Gavn for det Hele og omvendt, og det er mit Haab, at det vil vise sig, hvis det, som jeg tænker, lykkes os at faae denne Havn, at det ikke alene er det enkelte Sted, men ogsaa det Hele, hvis Gavn og Bølfærd derved virkelig fremmes.

Tungen: Det er til de Bemærkninger, vi have hørt fra den høitærede Indenrigsminister, at jeg vil tillade mig et Par Ord, idet den høitærede Minister gik ud fra en urigtig Forudsætning med Hensyn til, hvad jeg skulde have sagt. De Bemærkninger, som fremkom fra Ministeren angaaende, om jeg saa maa kalde det, Rentabiliteten af en saadan Havn, gik ud fra, at man havde Havnen i Forening med en Jernbane, medens jeg betragtede Sagen uden en Jernbane, og dette gjør selvfølgelig en meget stor Forskjel; den høitærede Minister har jo ogsaa her igjen fremsat, hvad vi hele Tiden ere gaaede ud fra, at denne Havn ved Søbjerg uden en Jernbane ikke vil faae nogen Betydning. Naar Ministeren mener, at han meget godt kunde have fremsat nogle Beregninger, som skulde have vist den formodede Indtægt af disse Anlæg i Sjælland, men at saadanne Beregninger vare stussende og i sig ikke betyde Noget, da frygter jeg for, at hvis den høitærede Minister var fremkommen med Beregninger af det Udbytte, man vilde faae af denne

Havn, NB. uden Jernbane, vilde de vise sig at være af den Bøfaffenhed, at han aldeles ikke vilde have forelagt Lovudkastet. Naar man vil tale om Befolkningsforhold, Opland og det Slags Ting, vil Søbjerg Havn ganske vist komme til at staae overmaade langt tilbage, thi at anlægge en Havn paa et Sted, hvor der ingen By er, og omkring hvilken der ikke er nogen større Befolkning, er Noget, der, saavidt jeg veed, aldrig har kunnet lønne sig. Nei, man maa betragte Havnen som det, den er, som jeg tillod mig med et kort Billede at udtrykke det, som et Slags Station for Jernbanen; men denne Station skal man ikke begynde paa og ikke bevilge Penge til, førend Jernbanen selv er bygget. Naar Jernbanen er færdig, saa er hele Sjælland Byen, hvortil Havnen svarer, men i modsat Fald ligger Havnen alene og Tilførselen vil være saa ringe, at den paa ingen Maade kan bære denne Havn. Jeg nægter ikke, at jeg blev noget overrasket ved at høre den Maade, hvorpaa den høitærede Minister opfattede det Lovforslag, som vedtoges her forleden Dag, thi deri staaer der, at Bønbøfæl og Silkeborgbanen skulle være fuldenbte i Juli 1871, og de to andre Baner, Eberbanen og den vestjydske Bane i Juli 1874. I Betænkningen er Beregningen over disse Baner stillet op, og det hebdet udtryffeligt, at naar man hidtil har kunnet betale saa og saa Meget for de Baner, som ere under Anlæg, vilde vi ogsaa i den paafølgende Tid kunne betale 2 Millioner om Aaret. Disse to førstnævnte Baner skulle altfaa anlægges først, og naar de ere til Ende skal der begyndes paa den vestjydske og Eberbanen. Andet har jeg ikke kunnet faae ud af de førte Forhandlinger og af Betænkningen. Naar den høitærede Minister er enig med mig i, at Havnen uden Jernbanen Intet betyder, og at man ingen Brug har for Havnen, før Jernbanen er færdig, saa er det dog urimeligt at begynde paa Havnen strax, saaledes at den bliver færdig 3 Aar før Jernbanen, og det til ingen Nytte. Der staaer i Forslaget's § 2, at af de 600,000 Rb., som begjæres til Havnen, skulle 200,000 Rb. komme til Anvendelse i 1868—69; havde der derimod staaet, at de skulde komme til Anvendelse i Finantsaaret 1871—72,